

licht van zijn Woord. Wij noemen ons naar den naam van onzen Heiland, niet omdat wij Hem waardig zijn, omdat wij Hem als het ware zouden vertegenwoordigen, maar omdat wij ondanks onze onwaardigheid door Hem gegrepen zijn, geroepen tot arbeid ten dienste van zijn Rijk. Welk een rust, dat de zaak die wij willen dienen, die wij o zoo slecht dienen, tenslotte niet onze zaak is, en dat haar zegepraal niet van ons afhangt. God heeft ons niet noodig; ook ons wetenschappelijk werk, dat wij als een roeping zien en in gehoorzaamheid willen volbrengen, is voor de zegepraal van de zaak van Gods Koninkrijk niet noodig. Hij zal die zaak, Hij zal de volkomen gerechtigheid op zijn tijd en op zijn wijze doen triomfeeren. Daarom kan onze school saevis tranquilla in undis de toekomst ingaan.

* *
*

De codificatie van het Romeinsche privaatrecht door Keizer Justinianus, waarvan het veertiende eeuwgetij enkele jaren geleden luisterrijk werd herdacht, heeft in den loop der eeuwen aan heel wat critiek bloot gestaan, gerechtvaardigde en niet gerechtvaardigde. De ernstigste grief tegen dezen monumentalen wetgeevenden arbeid is wel gelegen in het tweeslachtig karakter dat hij vertoont.

Tweeërlei doel stelde de Keizer zich. In de eerste plaats wilde hij een einde maken aan den onhoudbaren toestand waarin het beschreven recht was geraakt, die zoowel rechtsstudie en onderwijs als rechtspleging voor onoverkomelijke moeilijkheden plaatste. De geldende regelen waren verspreid in een overwel digend aantal bronnen. Daar waren, om alleen het belangrijkste te noemen, in de eerste plaats de keizerlijke besluiten, de leges, loopende over meer dan vijf eeuwen; wel waren de voornaamste in een drietal verzamelingen bijeengebracht, maar de jongste van deze verzamelingen was weder reeds een eeuw oud. Daar-